

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1188/2015
13.04.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Предрага Трифуновића, председника већа, Јелене Боровац и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиоца М.Ј. из Б., чији је пуномоћник Н.Н., адвокат из Б., против туженог ЈКП Градско саобраћајно предузеће „Београд“ из Београда, ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3551/13 од 22.01.2015. године, у седници одржаној 13.04.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3551/13 од 22.01.2015. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2829/2012 од 06.02.2013. године, исправљена решењем истог суда П1 2829/12 од 05.03.2013. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, те су поништени анекс 3 бр. 2/956 од 26.04.2012. године и решење о отказу уговора о раду бр. 17/172 од 17.05.2012. године, које решење је донео тужени, као незаконити. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоца врати на рад и распореди на послове који одговарају његовој стручној спреми, знању и способностима у року од осам дана од пријема писменог отправка пресуде. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 118.500,00 динара у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3551/13 од 22.01.2015. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда, у ставу првом изреке, делу става другог изреке и у ставу трећем изреке тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи анекс 3 бр. 2/956 од 26.04.2012. године, решење о отказу уговора о раду бр. 17/172 од 17.05.2012.

године, да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад, као и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 118.500,00 динара, као неоснован. Ставом другим изреке, укинута је првостепена пресуда у преосталом делу става другог изреке, којим је обавезан тужени да тужиоца распореди на послове који одговарају његовој стручној спреми, знању и способностима, те је тужба у том делу одбачена. Ставом трећим изреке, одбачена је као неблагоприятна допуна жалбе туженог изјављена против првостепене пресуде.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу одредбе члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11, 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је био запослен код туженог на неодређено време на радном месту контролора у Служби за контролу возних исправа. Управни одбор туженог је донео одлуку о покретању поступка утврђивања вишка запослених код туженог, те је тужиоцу понудио закључење анекса уговора о раду за премештај на други посао код другог послодавца. Тужени је закључио споразум бр. 2839 14.03.2012. године са Предузећем А.с.т. ДОО, Б., ради премештаја запослених који су вишак код њега. Код другог послодавца запослени ће засновати радни однос на истом радном месту, односно на пословима контролора возних исправа. Тужилац је то и учинио закључивањем уговора о раду са Предузећем А.с.т. ДОО Б. бр. 686 ц од 21.05.2012. године. После тога је тужени донео решење о отказу уговора о раду 17.05.2012. године, на основу члана 179. тачка 9. Закона о раду, јер је тужилац проглашен вишком запослених, с обзиром на то да је тужилац закључио анекс уговора о премештају на други посао код другог послодавца као меру за решавање вишка запослених.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужени могао тужиоца, као једног од запослених који је могао да се доквалификује у виду полагања возачког испита за "Д" категорију, да премести на друго радно место у оквиру туженог Предузећа и то на радно место возача аутобуса и тролејбуса, па је стога, применом члана 154, 155, 156, 158, 171, 172. и 179. Закона о раду, поништио анекс и решење о отказу уговора о раду, те је применом члана 191., став 1. Закона о раду, вратио туженог на рад и распоредио на послове који одговарају његовој стручној спреми.

Другостепени суд је побијаном пресудом преиначио првостепену пресуду, закључујући да је тужилац потписивањем анекса прихватио меру решавања вишка запослених, а то је премештај код другог послодавца. Тужилац је остварио запослење код другог послодавца на истим пословима, закључивши уговор о раду са новим послодавцем. На тај начин тужилац је престао да буде део режима решавања вишка запослених, а његов радно правни положај је остао исти, с обзиром да код другог послодавца обавља послове које је обављао код туженог. Другостепени суд је сматрао да је дискреционо право послодавца коју ће меру из одредбе члана 155. Закона о раду применити у погледу решавања вишка запослених, те је стога понудио тужиоцу рад код другог послодавца, што је тужилац и прихватио потписивањем понуде и анекса, нарочито што у моменту примене наведене мере тужилац није имао положену "Д" категорију за управљање аутобусом, а за доквалификацију су била неопходна да се обезбеде средства. Зато је преиначио првостепену одлуку и одбио тужбени захтев тужиоца.

И по налажењу овог суда, правилан је закључак другостепеног суда да је тужилац остварио запослење код другог послодавца на истим пословима, јер је престала потреба за његовим радом код туженог, а закључење анекса представља једну од мера за запошљавање вишка запослених, због чега је неоснован захтев тужиоца за поништај анекса, решења о отказу уговора о раду и враћања тужиоца на рад.

Наиме, чланом 179. тачка 9. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05 и 54/09), прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла. Такође, одредбама чланова 153-158. овог закона прописан је начин утврђивања вишка запослених код послодавца када је, с обзиром на укупан број запослених и број запослених који су вишак, неопходно доношење програма решавања вишка запослених, па је прописана садржина програма и поступак његовог доношења. Чланом 155. став 1. тачка 5. прописано је да програм садржи мере за запошљавање, поред осталих, рад код другог послодавца. Одредбом члана 171. став 1. тачка 4. Закона о раду прописано је да послодавац може запосленом да понуди измену уговорених услова рада (анекс уговора) ако је запосленом који је вишак обезбедио остваривање права из члана 155. став 1. тачка 5. овог закона.

Према Програму решавања вишка запослених који је донео тужени, сви послови у Служби за контролу возних исправа су укинута, па је престала потреба за радом запослених у овој Служби, између осталог и за тужиоца, обезбеђена је мера запошљавања – рад код другог послодавца. Ова мера је и реализована 21.05.2012. године закључењем уговора о раду на неодређено време тужиоца са Предузећем А.С.т. ДОО Б., пошто је претходно тужени закључио анекс уговора о раду са тужиоцем и донео решење о отказу уговора о раду, по којем је

тужиоцу престао радни однос код туженог са даном 20.05.2012. године. Имајући ово у виду, као и цитиране одредбе Закона о раду, правилно је другостепени суд оценио да су оспорени акти законити и да нису повређена права тужиоца. Зато су неосновани ревизијски наводи да је разлог за отказ уговора о раду мера запошљавања вишка запослених код другог послодавца, као и да је другостепени суд пропустио да наведе да ли решење о отказу испуњава све услове да буде законито.

Неосновано тужени ревизијом указује да је тужени требало тужиоцу да исплати отпремнину у складу са чланом 158. Закона о раду, с обзиром да је тужиоцу престао радни однос као технолошком вишку.

Одредбом члана 158. став 1. Закона о раду прописано је да је послодавац дужан да пре отказа уговора о раду у смислу члана 179. тачка 9. овог закона, запосленом исплати отпремнину у висини утврђеној општим актом или уговором о раду. Тужени је решење о отказу уговора о раду тужиоцу донео на основу члана 179. тачка 9. Закона о раду, а отпремнину му није исплатио, што није спорно. Међутим, по оцени Врховног касационог суда таквим поступањем тужени није повредио одредбу члана 158. став 1. Закона о раду. Наиме, отпремнина је новчана накнада коју послодавац исплаћује запосленом ради губитка зараде до чега долази без кривице запосленог, када престане потреба за пословима које је радио и због тога се откаже уговор о раду. Стога је намена отпремнине да се запосленом обезбеди финансијска подршка у међураздобљу између престанка једног и почетка другог радног односа. У конкретном случају тужиоцу је престао радни однос код туженог због престанка потребе за његовим радом, али му је управо тужени обезбедио меру запошљавања – рад код другог послодавца. На тај начин тужиоцу је обезбеђен континуитет радног односа, па иако је дошло до промене послодавца, није дошло до губитка зараде (код туженог је радни однос престао 20.05.2012. године, а са А.S.t. ДОО радни однос је заснован 21.05.2012. године) и зато тужиоцу не припада отпремнина предвиђена чланом 158. Закона о раду.

Тужеоцу нису досуђени трошкови ревизијског поступка, с обзиром да тужилац није успео у ревизијском поступку.

На основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа - судија
Предраг Трифуновић,с.р.**